

Szerkesztési iroda:

Nagybcskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybcskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felkötő szerkesztő: Dr. Brájer Lajos

Nagybcskerek, 1904.

XXXIII. évfolyam. 174. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetésai
irodáiban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órákor.

Hétfő, augusztus 1.

Iskoláink múlt évi beszámolója.

Nagybcskerek, augusztus 1.

IV.

A nevelés. — A zárda iskola értesítője.

Mint általában a társadalom minden rétegében, úgy a nő helyzetében is óriási változás történt az utolsó emberöltő alatt. Míg anyáink idejében a nő teljesen családi körnek élt és ennek következtében a családi körnek teljes olalmát élvezte, addig ma a nő nagyon gyakran kénytelen kilépni családjának köréből és önerejével küzdeni ki nemcsak a saját, hanem gyakran hozzátartozóinak is a megélhetését. A megváltozott viszonyok következtében a nő szerepe a mai társadalomban is egészen más, mint volt csak félszázaddal is ezelőtt.

Közgazdasági, szociális helyzetünk ma olyan, hogy a nő a férfival egyforma helyet követel magának a társadalomban; az aktuális nőkérdés követeli, hogy a nőt is éppen úgy megtanítsuk dolgozni, mint a férfit; mert, hogy a nőkérdés nagyon is aktuális, azt mutatja az a több száz-ezerre menő nő, kik elől a családi élet lehetősége egyáltalában el van zárva. Egyre szaporodik az önerejükre utalt nők száma és így okvetlenül ki kellett bővíteni a nők munkakörét, számukra újabb és újabb keresetforrásokat nyitni egyaránt kötelessége úgy a társadalomnak, mint az államnak.

A keresetforrások szaporításának, vagyis a nőkérdés legégetőbb tényezőjének fölvetését, főleg a nők tulságos száma tette szükségessé. A statisztika megdönthetetlen számai igazolják, hogy hazánkban több, mint 200 000-rel több a nő, mint a férfi, vagyis hazánkban minden 1000 férfire 1014 nő esik, amely arányszám nagyobb

városokban még sokkal nagyobb, így Budapesten 1000 férfire 1055 nő jut. A keresetforrások szaporítása nem céloz mást, mint azt, hogy ezek a nagyszámu saját erejére utalt nők, férj és vagyon nélkül is megélhessenek, még pedig társadalmi állásuk méltóságának megőrzésével, de nőieségük zománcának megsértésük és női méltóságuk megalázása nélkül.

A nő szerepe a mai társadalomban előtérbe állította a nevelés problémáját is. Leánynevelésünknek ugyanis két érdeknek kell eleget tenni; míg egyrészt úgy kell nevelnünk leányainkat, hogy természetes hivatásuknak, az anya feladatának és háziasszonyi minőségüknek tudjanak élni a családi tűzhely mellett, addig nagyon lényeges az is, hogy a nevelés lehetővé tegye a nőnek, hogy a létért való küzdelemben saját erejéből is sikeresen megállhassa helyét, sőt hogy kiválóbb tehetségét és tudását is érvényesíthesse, vigyázva arra, hogy azon női erények, melyek az élethez báj és a családnak boldogságot biztosítanak, a gyakorlati irányzatoknak áldozatul ne essenek. Annyi azonban bizonyos, hogy régen a hátunk mögött van már az a kor, mikor az volt az általános vélemény, hogy „nem kell az asszonynak tudomány! Elég tudomány neki az imádkozás és a főzőkanál.”

Hogy ezen a téren mennyit haladtunk az utóbbi időben, jellemzi, hogy még a múlt század 70-es éveiben egyik kultusz-miniszterünk a nők oktatására nézve azon a véleményen volt, hogy „nagyobb fontossága van annak, ha a bérésasszony kötni tanul, mint ha a művelt osztályokhoz tartozó nő magasabb kiképzésben részesül”, addig Wlassics volt miniszter az egyetem kapuit is megnyitotta a nők előtt, megindokolta rendeletét azzal, hogy ma már a műveltebb körökhöz tartozó nők is mind

nagyobb számmal kénytelenek részt venni az élet küzdelmében. A miniszter ezen rendeletében mint új keresetforrást az önfenntartásra szorult művelt nők elé állítja az orvosi, gyógyszerészeti és tanári diplomákat.

Ilyen formán lépett a gyakorlati szempont mai nevelésünkkel előtérbe, amiben azonban egy nagy veszedelem is rejlik, t. i. félő, hogy ez irány helytelen irányba fog tereledni. A gyakorlati irányt mint egyetemes jelszót nem szabad a nevelés lobogójára írni, mert a nevelésnek nem lehet feladata mesterségesen eltávolítani a nőt attól a hivatástól, mire a természet rendelte és miről csak a kényszerűség hatalma alatt mondhat le. A nőemancipáció legbüzdőbb hívei sem tagadhatják azt, hogy a nő természetes hivatását első sorban a családi életben kell keresni, ennél fogva minden leánynevelésnek első feladata az, amire a természet utalja a nőt, a családi életre való nevelés. A kenyérkeresetre vezető irány a leányok nevelésében annyiban jogosult, hogy képessé tegye őket arra, hogy az élet más-képpen alakult viszonyai között is megállhassák helyüket, emellett igazán tehetséges lányok előtt, kik helyzetüknél fogva arra utalva lesznek, utat nyit a tudományos vagy egyéb foglalkozásokhoz.

Városunkban két intézet áll a leánynevelés szolgálatában: a Misszionáriusok nevezett szegény iskolánővérek vezetése alatt álló polgári- és elemi iskola és a Messinger Karolin-féle leánynevelő intézet nyilvánossági joggal felruházott polgári és elemi iskolája. Ma az első intézetről óhajtunk referálni az intézet múlt tanévi értesítője alapján.

Az értesítőt „Szülők és gyermekeik” című cikk nyitja meg, amelyet Wagner Nándor, az állami elemi iskolák hitoktatója írt. Megszívlelendően tárgyalja a gyermekek kötelességét a szülők-

A „TORONTÁL” tárcája.

A rejtett dalokból.

Mese.

És megszólalt a böles;
— Az élet, mondom, kemény küzdelem;
Ez-ed mindenkor a helyén legyen.
Feszítsd az izmod, acélozd karod
Hogya célotat érni akarod.
Ha kell szorítsad öklödbe kezéd
S ki utadba áll, azt letepered.
Ne tartóztasson asszony mosolya
Sem ölése, lángoló csókja;
Csak törj előre zordan vakmerőn,
Ne állj meg előbb csak fönt a tetőn.
S ha visszanezel innen a völgybe
A sok ledöntött hatalmas tölgyre,
Az a rom amit utközből hagytál,
Az alkotás mit ebből fakasztál,
Az átküzdött sok tavasz és tél
Mutatja hogy éltél.

És felelt a költő:

— Az élet oly szép ragyogó álom
Csak ne keresd piszkát minden áron.
Gyönyörködjél a fényben, sugárban,
Nyíló virágok illatájában.
Ne törj magad hiu fény után
Öklöd ne zuzzon, csak véden csupán.
Ne rohanj vakon a hegytetőre
Ki völgyben marad, nem is oly dőre.
Pázsit bársonyan, virágos réten
Fejed pihenjen szép nő ölében;
Föld liljom karját erős tarodba,
Nézz szemébe, e csillagokba
Csókold az ajkát mint ő a tied,
Égő szerelem tltse el szíved:
Igy muljék lassan sok tavasz és tél —
Akkor aztán éltél.

Gunyosan villan meg a böles szeme:
— Bohó poéta, hiszen ez mese.

Elmereng az ifju költő messze:
— Oh kemény böles! — de gyönyörű mese.

Sirius.

Jimmy.

— Elbeszélés. —

Kis kocsijában végigterülve, a kis emberke céltalan tekintetét végigjártatta a napsütötte fasoron.

A haja fehér volt, a szeme bágyadt, az ajka petyhüdt. Mozdulatai minden rugékonyságot nélkülöztek, de bőrén nyoma se volt a ráncnak s egészséges fogai fehéren csillogtak.

A kocsi mellett egy ember állott s még dudolással is megpróbálta álomban ringatni a kocsiban fekvőt. Ugyan hol láttam már ezt az embert? A képe egy másikat idézett fel emlékemben s a kettő szinte egygyé vált. S im, egyszerre felkiáltottam:

— Parbleu! Ez Jimmy, az új cirkusz bohóca!

Az emberke felém fordult s szólt:

— Igen, uram, én vagyok! Hogy van, mióta nem láttam? Legalább két esztendeje annak. Talán utazgatott?

— Igen. Egy hete tértem vissza. Nem ismer-tem meg önt rögtön.

Mosolygott.

— Természetes! Hiszen mindig csak maszkban látott előadás előtt vagy után. Aztán meg két év!

— Hát a fivére, Tommy, hol van?

Szomorúan nézett rám.

— Tommy? — ismételte.

— Igen. Hol van ő most?

A clown a gyermekkocsira mutatott s alig hallhatólag szólt:

— Itt.

Megdöbentem. Hogyan, ez az összezuzott csontu emberke, ez volna az acélizmu, híres akrobata, a vakmerő szép Tommy?

A clown letakarta kendővel a beteg arcát, a fához vont a kocsit és leült mellém.

— Én vagyok az oka mindennek — sutogta. Elmesélem önnek, ha kívánja, e szomorú történetet.

— Együtt dolgoztunk. Az ő mestersége a repülő művészet volt, az egyik trapézról a másikra. Én pedig megkacagtattam a közönséget. Mikor ő felment a magasba, én vigyáztam rá s én adtam meg a kellő pillanat jelét, mikor ugorhat. Nagy gyakorlat kell e jeladáshoz, mert egy negyedpillanatnyi késés elég ahhoz, hogy a tornász a nyakát szegje.

Őn tudja, mennyire szerették Tommyt! Ezerszámra kapta a szerelmes leveleket. Velem, a bohóccal senki sem törődött.

Olykor, mikor efelett gondolkodtam, vad féltékenység vett erőt rajtam, de legfeljebb egy pillanatig tartott, aztán nyomban el is felejtettem.

Az volt a szerencsétlenség, hogy Tommy és én egyszerre lettünk szerelmesek. A hölgy pedig, aki észrevette, hogy mindketten imádjuk, mulatott rajtunk. Mikor este eljött a cirkuszba, biztató mosolya egyformán szólt mindkettőnknek.

Én tudtam, hogy nem vetekedhetem Tommyval. De azért a szívnek nem lehet parancsolni. Az én szenvedélyem még éppen visszatartathatlan erővel nőtt.

Kezdem megvetően gondolkodni a fivérem érdemeiről. Egy alkalommal nyíltan kifejezést adtam ennek egy kávéházban.

— A repülő trapéz? No hiszen! Fogadok, hogy egy havi gyakorlat után a legügyetlenebb iskolásfiú is megcsinálja...

Etől fogva pokol volt nekem a cirkusz. Pályámat, amelyet eddig imádtam, megutáltam s nem kerestem a sikert. Oh! rettenetes állapot volt ez!

Egy este ismét kiléptünk a porondra. A hölgy ott ült páholyában. A szeme mostaná-

kel szemben és viszont. Jókai emlékezetének is van egy gyászkeretes oldal szentelve.

Az intézet, mely internátussal van egybekapcsolva, 4 tagozatból áll: a polgári iskolából, a kézimunkatanfolyamból, a magán elemi iskolából és a népiskolából.

A 4 osztályú polgári iskolába beiratkozott összesen 177 tanuló, ebből kimaradt 13 és így az év végén osztályoztatott 164. Vallásra nézve volt: 118 róm. kath., 31 gör. kel., 7 ev. ref., 4 ág. ev. és 17 izr. illetőségre nézve 83 helybeli, 45 vidéki és 49 más megyei. A tanulásban való előmenetel jó volt, amennyiben volt 35 (21%) kitünő, 44 (27%) jeles, 59 (36%) jó, 23 (14%) elégséges, 4 (2%) elégtelen. Tiszta kitünő tanuló volt 7 és pedig: Molnár Lidia, Fleinek Irén, Rédi Mária, Szalay Margit, Weidisch Józsa, Davidovics Erzsé és Eljás Terka.

A kézimunka tanfolyamra beiratkozott 12 leány, ezek közül 3 kimaradt, év végén 9 kapott osztályzatot.

A négyosztályú magán elemi iskolába beiratkozott összesen 79 tanuló, kimaradt, illetőleg osztályzatlan maradt 12 és így év végén osztályoztatott 67 tanuló. Ezek közül vallásra nézve volt: 60 róm. kath., 11 gör. kel., 5 izr., 1 gör. kath., 1 ev. ref. és 1 ág. ev. illetőségre nézve volt: 63 helybeli, 8 vidéki és 8 más megyei. A tanulásban elért eredmény itt is jó volt, a mennyiben 23 (34%) kitünő, 15 (22%) jeles, 21 (31%) jó, 7 (11%) elégséges és 1 (2%) elégtelen. Tiszta kitünő tanuló volt 4 és pedig: Fuka Zsófi, Milassin Sári, Krumenacker Erzsé és Miloss Emilia.

A 6 osztályú népiskolába beiratkozott 367 tanuló, kimaradt 24, osztályoztatott 343. Vallásra nézve volt: 330 róm. kath., 20 gör. kel., 8 ev. ref., 9 ág. ev., 1 izr. illetőségre nézve volt 305 helybeli, 40 vidéki és 23 más megyei. A tanulásban elért eredményt tekintve volt: 40 (12%) kitünő, 78 (22%) jeles, 135 (39%) jó, 61 (18%) elégséges és 29 (9%) elégtelen. Tiszta kitünő tanuló volt 5 és pedig: Lestyanszky Anna, Pflichta Mária, Wittmann Mariska, Ambrózy Mária és Lestyanszky Aranka.

Az intézet ezen tagozatában az osztályok túlszulfoltak, amennyiben az I. osztályban 94, a II.-ban 83, a III.-ban 72 és a IV.-ben 64 tanuló volt. Bizonyára ennek a sajnálatos körülménynek kell betudni, hogy az eredmény ebben a tagozatban nem olyan jó, mint az intézet többi iskoláiban. Az intézet internátusában volt 35 növendék.

Iskolai ünnepélyt tartottak 7-et. Volt egy 5 hetes tánckurzus is, amelyet táncvizsgával zártak. A tandíjat 45-nek engedték el, ezenkívül volt karácsonyi ünnepség 24 szegény iskolásgyermek felruházására.

Iskolai kirándulás volt 1, a helybeli gymnasiummal.

Az előjáróság, a tantestület, az elvégzett tanítási anyag, a tanulók érdemsorozata, statisztikai kimutatások, tankönyvek, jövő évre való tudnivalók egészítik ki a tartalmas füzetet.

Sz. A.

ban már csak ritkán tévedt reám érdeklődés nélkül. Ekkor elhatároztam, hogy oly dolgot követelek el, ami reám tereli a figyelmét.

Mutatok neki olyat, amihez valóban erő kell, nemcsak ügyesség.

S mialatt Tommy felkuszott a trapézra s ott himbálódzott, én macskaiügyességgel termettem fenn a másik trapézen. A közönség soraiból egy általános ijedt oh! tört fel. Aztán mielőtt bárki nek eszébe jutott volna a taps, nyilsurranással lepattantam a hintáról s hatalmas ívben átugrottam a levegőt. Nagy dobbanással termettem a porondon.

A viharzerű tetszésnyilvánítás mámorossá tett. A szeretett asszony tekintete bámulva függött rajtam. A siker elbódított, megfeledkeztem mindenről s megapott a vágy, hogy megismételjem a mutatványt. Pillanatig a magasba néztem, aztán lendületet véve önmagam számára, kiáltottam el a jelszót:

— Go!

Valami megrezzen a levegőben. Odanéztem . . . A trapéz üres volt. Rémület fogott el, de nem maradt időm a gondolkodásra, velőtrázó sikoly zugott mindenfelől. Az aréna porondjára pedig hatalmas, tompa hanggal csapódott le egy nehéz emberi test: Tommy, összezuva, véresen.

Hetekig volt életveszélyben, de aztán mégis megmaradt. Pedig ennél százsorta jobb lett volna reá nézve a halál. És most azt kérdelem szorongó szívvel önmagamtól, vajjon bűnömöt meg fogja-e valaha bocsátani az Úr?

— Az ön bűnét?

— Igen. Mertha az ember egy emberéletet tart ujjai között, akkor nem szabad az eszét vesztenie egy asszony miatt . . .

Maurice Level.

A jegyzők figyelmébe.

— augusztus 1.

Torontálvármegye közégi és körjegyzők együletének pénztárnoka Orsó Gáspár bégaszentgyörgyi jegyző ez uton újból felkéri azon egyleti tagokat, kik az intés dacára sem küldték be egyleti tagdíj hátralékaikat, hogy azokat haladéktalanul küldjék be címére, nehogy hatósági beavatkozást keljjen igénybe venni, mely senkinek sem lehet kelleme.

Együttal felkéri azon segédjegyzőket, kik még nem tagjai az egyletnek, hogy minél számszerűbben lépjenek be s ezen szándékukat vele — akár egyszerű levelezőlapon — közöljék.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/6 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/6-tól 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délhöz gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— Személyi hir. Dr. Dellimanics Lajos főispán visszaérkezett Nagybecskerekre.

— Király-ünnep Törökkanizsán. A törökkanizsai tanulóifjúság augusztus 18-ikán a király születésnapján „Király-ünnepet” rendez. Az ünnep műsora a következő: Himnusz, éneklés az ifjúsági dalkör. Szavaltat, előadja Nemes Kázmér. Vegyes dalok, előadja a gyermekzenekar. Szavaltat, Nemes Gézáttól. Bernát Gyula szavaltata. Dalok, játsza a gyermekzenekar. Szavaltat, Csillag Adéltól. Monolog előadja Hirsch Béla. Induló, a gyermekzenekar által előadva. Szavaltat, előadja Bolgár Kálmán. Szózat, éneklés az ifjúsági dalkör. I. Élkép: Cigány csapat; szereplők: Major Irén, Dus Erzsé, Dus István, Grüner Eiz, Grüner Boriska, Szabó Erzsébet. II. Élkép: a király szobra. Szereplők: Bernáth Nelli, Karácsonyi Emilia, Szilágyi Gizi, Dus Erzsé, Bolgár Lili, Bolgár Erzsé, Bolgár Sárika, Ringhofer Dora, Gyurkovics Vilma. III. Élkép: A királyné megdicsőülése. Szereplők: Szilágyi Gizi, Bernáth Nelli, Dimitrijevics Nada, Faragó Emi, Karácsonyi Feri. Az élképeket megelőző duettet éneklék: Dimitrijevics Nada és Bernáth Nelli.

— Városi közgyűlés. A városi képviselőtestület holnap délután 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart, a melyen a borítal és husfogyasztási adók beszédési jogának 1905., 1906. és 1907. évre leendő biztosítása kerül tárgyalás alá.

— Új kanonok. A király, mint a hivatalos lap legutóbbi száma közli, Németh Sándor battonyai plébánost a csanádi székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává nevezte ki. A új tiszteletbeli kanonok testvéröccse Németh József főlsz. püspöknek. 1844. évi augusztus hó 29-én született Szegeden és 1868-ban áldozárrá szenteltetett. Ezután segédlelkész volt Németcsernyán, Nagybecskerekben, Törökbecsben, Hídegkúton, Apátfalván, Újszentannán, Szeged-Belvárosban, majd 1876-ban plébános Kevermesen, Kis Oroszon, aztán 1877-ben Majláthfalván, 1882-ben Földeákon; 1891. óta battonyai plébános.

— A városi állandó választmány ülése. Nagybecskerek városi állandó választmánya ma délután 3 órakor ülést tartott, a melyen a holnapi rendkívüli városi közgyűlés elé kerülő tárgyakat készítették elő.

— Gazdasági szakudósító. A földművelésügyi miniszter Pancsova városára gazdasági szakudósítónak Szajkovits Endre áll. gazd. isk. tanítót nevezte ki.

— Szent Ilés napja. Görög keleti polgártársaink holnap ünneplik meg szent Ilésnek, a szücsök védszentjének napját. Szent Ilés napja különben még arról is nevezetes, mert a néphagyomány azt tartja, ha szent Eliás napján eső esik, úgy kedvező kukoricatermés lesz. A holnapi ünnep alkalmával egy a belvárosi, mint a Váralja-utcában levő gör. kel. templomokban ünnepi istentiszteletet tartanak.

— Eljegyzés. Kondoray László ferdinándfalvai jegyző eljegyezte Radonits Ella urhölgyet, Radonits Gyula alibunári főszolgabíró bájós szeretetreméltó húgát.

— Petőfi. Tegnap volt ötvenöt esztendeje, hogy egy kozákdárda átjárta Petőfi Sándor szívét és kioltotta azt a világot, amelyben egyetlen hatalmas érzés élt csak: a hazaszeretet. A segsvári csata szomorú napja volt a vég kezdete. A magyar szabadság haldoklott, nem volt szüksége

többé dálnokára. Nincs a világirodalomnak még egy olyan tragikus sorsú költője, mint Petőfi Sándor volt. Vagy talán nem is volt tragikum az ő sorsa, hanem a teremtés végtelen kegyelme akarta úgy, hogy legyen a magyar nemzetnek egy fényes csodaalakja, amelynek tündöklő testén árnyfoltok nincsenek, amely csak ragyogni tud árnyék nélkül. Petőfit a nagy idők vajudása szülte és meghalt akkor, mikor a szürke tespedés következett. Immár ötvenöt esztendeje, hogy eltűnt olyan hirtelen, amilyen hirtelenséggel támadt. De ez az elmúlt ötvenöt esztendő csak egy letűnt pillanata talán annak az időnek, a meddig szelleme élni fog közöttünk.

— Letelt szabadság. Mattanovich György városi jegyző szabadágáról visszaérkezett Nagybecskerekre s ma ismét átvette hivatalának vezetését.

— A Good Templar előadása. A Good Templars-rand nagybecskerek 7. sz. „Egyetértés” c. páholyában tegnap délután fél 6 órakor Szalay József lelkész tartott előadást, melyben elmondotta külföldi utazása alkalmával szerzett tapasztalatait. Megismertette a rend külföldi páholyainak munkálkodásait, továbbá a Londonban nemrég tartott alkohol ellenes kongresszus eredményét. Utána dr. Várady Imre tartott szűkebb keretű előadást, melyben főleg a munkásnap figyelmébe ajánlotta az alkohol ellenes mozgalom támogatását. Mindkét előadást a jelenvolt nagyszámú közönség nagy tetszéssel fogadta.

— A békés-bánati ref. egyházmegye jegyzője. A békés-bánati református egyházmegye gyűlékezete örösi többséggel az egyházmegye jegyzőjévé dr. Zsíros Lajos nagyikindai ügyvédet választotta meg.

— Az utlevél-törvény. Az utlevél-törvény a mai nappal lép életbe. Ennek értelmében például pancsovai lakos csakis évi utlevéllel mehet át Szerbiába, melynek díja 8 korona. Napszámok 1 koronáért kapnak határátelési igazolványt. Pancsováról az idegen szintén határátelési igazolvánnyal mehet át Szerbiába. Az igazolvány díja 2 korona.

— Tanítónőváltás Módoson. Mint Módosról írják, ott a napokban járt le a pályázat a már tavaly megüresedett tanítónői állásra az ottani róm. kath. hitfelekezeti iskolánál. Az állásra negyvenkét pályázat érkezett be. A választás legközelebb lesz.

— Agyonlőtte a leányát. Simon Andrács keresztesi lakos f. hó 28-án este 6 óra tájban fegyverét tisztogatta a konyhában. Előtte játszadozott 3 éves Margit nevű leánya. A fegyver ravasza tisztogatás közben megakadt Simon ruhájában, elsült és vertől borítva hangtalanul esett össze a kis leány. Mire a megeműt apa magához tért a kis leányban már nem volt élet. Az apa ellen megindították a vizsgálatot.

— Elgázolt birkafalka. Nagy riadalom volt a napokban a szamos-antalfalvai vasúti vonalon. Az Antalfalva felé menő személyvonat elé ugyanis egy birkafalka került a sínekre. A páztor igyekezett elterelni a falkát, de hiába s így a vonat kérésztül ment a birkákon. A mozdony többszörös fűtőnyelése nagy ijedelmet keltett az utasok között, majd mikor később megállt, akkor látták, hogy mi történt. Az utasok elé borzalmas kép tárult. A vonat kerekei között csupa megcsontított birka. Az egyiknek a gyomrát, a másiknak a lábát, a harmadiknak a fejét szelte kérésztül a kerék stb. Olyan volt a vasút környéke, mint egy csatatér. A vonat 47 birkát gázolt el és számtalan megsebesített. A birkák Bulik János és társai antalfalvai gazdák tulajdonát képezték. A hatóság vizsgálatot indított.

— Agyonforrázott gyermek. Mokrinból jelentik, hogy a minap Jolity Mladen ottani paraszt gazdának négy éves fiacskája játék közben az udvaron egy forró vízzel telt dézsába esett. Mire észrevették, oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy még az nap meghalt.

— Négy napja alszik. Mint Pancsováról írják, ott négy napja alszik egy körülbelül 20–25 éves szegény asszony, kit a reudórság az utcán találva a kórházba szállított. Az asszony ez idő alatt sem ételt sem italt nem vett magához. A pancsovai kórház igazgató orvosa, dr. Schaffer Adolf különösen megfigyeli a rejtélyes alvót.

Dr. Menczer Izidor városi orvos augusztus hó 1-én ateszi lakását a Popovits-Peczi-felé házba a Hunyady- és Szerbtemplom-utca sarkán 603. és 604. szám alatt.

— Mérésékelt áru jegyek Szent István napjára. A magyar királyi államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a magyar királyi államvasutak, valamint a kassa-od-rbergi vasút magyar vonalainak összes állomásairól — az üzemiállomások helyi érdekű vasutak állomásairól — és a szomszédos forgalomnak kizárásával — mind a három kocsiosztályra nézve Budapestre mintegy 80%-al mérsékelt áru menetteri jegyek

adatnak ki. Ezen menettérti jegyek f. évi augusztus hó 16—20. napjain — az utóbbi napon azonban csak a reggeli órákban — valamennyi személyszállító vonathoz (expresszvonatok kivételével) fognak kiadni. A menettérti jegyek 5 napig érvényesek oly módon, hogy a kiadás napját első napnak számítva, a visszatérést legkésőbb az 5. napon éjféltől meg kell kezdeni, megjegyezvén azonban, hogy a visszatérés legkorábban csak augusztus hó 20-án délután történhetik, korábbi visszatérés esetén a jegyek érvénytelenek. Az utazás megszokásának sem menet, sem jövetkező nincs helye. Gyermekre külön kedvezmény nem engedélyeztetik.

Irodalom.

* „Érdekes Könyvtár“ szépirodalmi folyóirat augusztusi füzeté büvösrejtvényt, számrejtvényt, tréfás rejtvényt tartalmaz, mely rejtvények minden egyes megfejtője, kivétel nélkül, könyvjutalmat nyer. Tartalmaz a folyóirat kitűnő elbeszéléseket, pompás novellákat a legjobb hazai és külföldi írók tollából. — Előfizetési ára 1/4 évre csekély 1 korona. Mutatványszámot ingyen és bérmentve küld az „Érdekes Könyvtár“ kiadóhivatala, Budapest, V., Kálmán-utca 2.

* A „Zenélő Magyarország“ zongora és hegedű zenemű folyóirat most megjelent XI. évfolyam 15-ik füzeté a következő szép zenemű ujdonságokat közli: I. Cipollone Alfonso „Madrilena“ spanyol tánc. II. Halldan Kjerulf „Albumlap“. III. Zsadányi Armand „VII. Magyar ábránd — Csak titokban akartalak szeretni“ magán hegedűre. IV. Blanke H. „Ariadne“ keringő. Ily gazdag tartalommal jelenik meg ezen minden zenekedvelőnek kiváló fontosságú zenemű folyóirat minden egyes füzeté, úgy hogy előfizetői az érdekesebb zeneműveket, melyek az év leforgása alatt megjelennek, a havonta kétszer megjelenő, mindenkor 10—12 oldalon kapják. Előfizetési ára egész évre (24 füzetre) 12 kor., felévre 6 kor., negyedévre (6 füzetre) 3 korona. Előfizethető a most folyó III. évfolyadra, valamint az előző évfolyadokra is a „Zenélő Magyarország“ (Klökner Ede) zenemű-kiadóhivatalában Budapest, VIII., József-körút 22/24. sz., hol egyttal minden nyomtatásban megjelent zenemű a legolcsóbban megszerezhető.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

A mandzsuriai harcterről.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Niucsvangból táviratozzák, Haicsöng környékén nagy csata folyik. Hir szerint Kuropatkin, valamint Oku és Kuroki egyesült hadseregei között tegnap óta folyik a harc. A csatáról semmi részlet nincs.

Port-Arthur ostroma.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Az összes táviratok jelentik, hogy Port-Arthur ostroma szakadatlanul folyik. A vár körül rendkívül véres harcok folynak s mindkét fél veszteségei tetemesek. Angol jelentések a japánok veszteségét az általános ostromban 5000 főre becsülik, míg az oroszok veszteségét mintegy 2000 emberre. A japán hadihajók a vár tengerfelőli részét rendkívül megrongálták s ma már egy francia magánjelentés is tarthatatlannak mondja Port-Arthur helyzetét.

Elpusztított ágyunaszád.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint a Reutter-ügynökségnek Niucsvangból jelentik, a japánok a Liaojang-folyamon elpusztítottak egy orosz ágyunaszádot.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése augusztus 1-én.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 1.

A képviselőház ma délelőtt ülést tartott, a melyen folytatták a vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetésének a tárgyalását.

Ma Eötvös Károly szólott elsőnek s nincs meglepődve a miniszter programjával Nevezetesen kifogásolja annak képzőművészeti és zenei részét. Az 1848. XX-ik törvénycikkről szólva kijelenti, hogy a papok helyzetén segíteni kell, de nem

ezzel a törvénnyel. A költségvetést nem fogadja el.

Utána Bedőházy Albert és Gál Sándor beszélnek a költségvetés ellen.

Királyunk és az angol király találkozósa.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Bécsből jelentik, királyunk és Edward angol király az eddigi megállapodások szerint augusztus 14-én találkoznak Marienbadban.

Frigyes főherceg Baranyában.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Pécsről jelentik, Frigyes főherceg, aki csütörtökön indult el Pozsonyból azon a motoros hajón, melyet a német császár ajándékozott neki, szombaton Mohácsra át bellyei birtokára érkezett. Kiséretében voltak: Gersich Vendel százados hadsegéd, egy vezérkari őrnagy, egy gépész és egy szolga. A főherceg ma este Bélyéről Mohácsra megy s innen vasuton utazik vissza Pozsonyba.

A német császár nővére Vasme gyében.

Budapest, aug. 1. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Szombathelyről jelentik: Fejedelmi vendég érkezik holnap gróf Szapáry Pál sorkiujfalui kastélyába. Sarolta szász meiningeni örökös hercegnő, Vilmos német császár nővére fogja meglátogatni gr. Szapáry Pált. A vendéglátó főúr tegnap automobilon Drezdába utazott s innen automobilon hozza magával fejedelmi vendégét.

Nagy tűz.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál“ ered. távirata.) Horvátnádalla vasme gyei községben egyik gazda házában cséplés közben tűz ütött ki, mely az egész házat lángba borította. A tűz hamarosan elharapózott, fél óra mulva 6 lakház és 14 melléképület leégett sok takarmánnyal és terméssel együtt. A kár igen tetemes.

Vérgengzés a tőzsdeépületben.

Budapest, aug. 1. (A „Torontál“ ered. távirata.) A tőzsdeépületben lévő kávéházban ma délelőtt Tusák Sándor tőzsdebizományos sógorával Mezei Fülöp tőzsdedifferenciák miatt összeveszett. Szóváltás közben Tusák arcul ütötte Mezeit, mire ez kést rántott és Tusákot leszúrta. A vérgengzés hírére a tőzsdén is megszakadt az üzlet s mindenki a kávéházba rohant. Mezei a véres teit után menekülni igyekezett, azonban csakhamar elfogták.

Tüntetés Triesztben.

Budapest, augusztus 1. (A „Torontál“ ered. távirata.) Mint Triesztből jelentik, ott tegnap este ismét nagy tüntetés volt, a rendőrség azonban hamarosan véget vetett a tüntetésnek s a tömeget szétűzte.

Budapesti gabonátőzsde.

Budapest, 1904. augusztus 1.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései:

B u z a	Kilós	50 kilogr. ára		Kilós	50 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki új	76	9.80	9.95	80	10.15	10.30
Pestvidéki új	76	9.80	9.90	80	10.—	10.25
Bánsági új	76	9.70	9.85	80	10.10	10.25
Bácskai új	76	9.85	10.—	80	0.—	0.—
Rozs elsőrendű					6.95	7.05
„ másodikrendű					6.85	6.95
Árpa takarmány					6.25	6.50
„ égetni való					6.10	6.25
„ sörfőzésre való					0.—	0.—
Zab					6.70	6.80
Tengeri bánsági					6.35	6.45
„ másnémeti					10.25	10.85
Repce káposzta					—	—
„ bánsági					—	—
Köles					0.—	0.—

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 1. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak az összes gabonanemekben rendkívül emelkedtek. Déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:
 Buza (októberre) 10.35 — —
 Buza (áprilisra 1905.) 10.62 — —
 Tengeri (augusztusra) 7.27 — —
 Zab (októberre) 7.25 — —

Nyilttér.*

NESTLE Legtökeletesebb tápszercsecsemők részére.

Kísérleti czelokra fél dobozok a 1 Korona. A tisztelt szülésznöknek probadozozok és rőpiratok ingyen rendelkezésre állnak a NERUDA NÁNDORNAL fele. Főraktárban BUDAPEST, IV. Kossuth Lajos utca 7 sz.

(550b—6.1)

* Az e rovat alatti közölkéért nem vállal felelősséget a szerk.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Ervényes 1904. május hó 1-től.

Erkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
 Páncsováról: délután 5 óra 55 p.
 Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
 Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunáról és Temesvárról este: 7 óra 15 p.
 Mődösről: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
 Páncsováról: reggel 7 óra 23 p.
 Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 45 p.
 Páncsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
 Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 45 p.
 Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versez, Antalfalva—Páncsova és Alibunára: reggel 3 óra 33 p.
 Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
 Mődösről: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Nagybecskereki tiszai ármentesítő társulat.

440/1904. sz.

569-2.1

Árverési hirdetmény.

Alulírott közhírré teszi, hogy a társulat védőtöltéseim termelt sarjufu a társulat kiküldöttje által a helyszínen kilométeres szakaszokban nyilvános árverés útján a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Az árverés augusztus hó 4-én csütörtök reggel 8 órakor veszi kezdetét a védőtöltés 0 kilométerénél, illetőleg Babatónál és folytatatik a 30,4 kilométerig a Szerb- Elemér, Szerb- és Tót-Aradác, Nagybecskerek és Lukácsfalva hatáiraiban átvonuló tiszamenti védőtöltésen, augusztus hó 6-án, szombat reggel 8 órakor pedig kezdődik az árverés a tiszamenti védőtöltés 30,4 kilométerénél, illetve a régi 5. sz. őrház-nál és folytatódik a Bégameinti erzsébet-laki védőtöltésen egészen a lukácsfalvai határában fekvő uradalmi vadászlakig, illetve a 47,450 kilométernél levő átjáróig.

Nagybecskerek, 1904. évi július hó 30-án.

Társulati igazgatóság.

Lakás.

Egy három szobából és pedig két utcai és egy udvari szoba, továbbá előszoba, cselédszoba, konyha, éléskamra és a szükséges mellékhelyiségekből álló **lakás** a **Wolfinger-féle házban, Uri-utca 275/5. szám november hó elsejétől bérbe adandó.** — — — — — Bővebbet **Freund Samu és fia cég** üzletében. — — — — —

565—3.1

23.9.0/III. sz. M. kir. államvasutak. Budapest-jobbparti üzletvezetőség.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Aszód állomásán levő pályavendéglő bérletére 1905. évi január hó 1-től számított öt évi időtartamra, azaz 1909. évi december hó 31-ig leendő bérbeadása iránt ezennel nyilvános ajánlati tárgyalást hirdetünk.

Az 1 korona bélyeggel és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak Aszód állomásán levő vendéglői üzletnek bérbevétele a 23.960.904. számhoz felirattal ellátott borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbön a kellő okmányokkal (erköcsi bizonyítvány, iparengedély, honossági igazolvány stb.) felszerelt ajánlatok 1904. évi augusztus hó 17-ikének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetőség titkári hivatalához (Budapest, külső Kerepesi-ut 7. ház) posta útján térti vévény mellett nyújtandók be.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek ezen üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (Budapest, külső Kerepesi-ut 8. ház I. em. 33. ajtó) vagy a győri és szabadkai forgalmi főnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve kötelezőknek elfogadják.

Budapest, 1904. július hó 13.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

7563. tük. szám. 1904. 561-1.1

Árverési hirdetés és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajthatóknak Lenhardt Ferenc katalinfalvai lakos végrehajtást szenvedő elleni 370 korona 72 fillér tőkekövetelés s jár. iránti ügyében 237 korona 89 fillér hátralékos tőke és jár. erejéig az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területében levő Katalinfalva községi 205. sz. tjkben A. I. 1-4. sor 256/10., 256/32., 256/42. és 292/22. hrsz. alatt felveti 100 hold szántóföldnek Lenhardt Ferencet megillető jutaléka (1/100-ad rész) 1556 korona kikiáltási árban (1904. évi szeptember hó 26-ik (huszonhatodik) napjának délelőtti 10 órájkor Katalinfalva község-házánál megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt fogs eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árnak 10%-át vagyis 1556 koronát 60 fillért készpénzben vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt m. kir. ig. min. rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Az árverési feltételek többi pontjai a hivatalos órák alatt ezen kir. törvényszék telekkönyvi irattárában s Katalinfalva község elöljáróságánál megtekinthetők.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1904. évi július hó 9. napján.

Dr. Duka László, kir. ítéltáblai bír.

101.443/904. számhoz. M. kir. államvasutak.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága a jövő 1905. év első felében szükséges ön szállítási biztositását chajtván, eziránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi augusztus hó 17-ének déli 12 óráig betérjesztendők, a bánatpénz pedig folyó évi augusztus hó 10-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletezett feltételek, a mennyiségek, ugyszintén az általános és különleges szállítási feltételek a magyar királyi államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztálynál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz.) megtekinthetők.

Budapest, 1904. évi július hóban.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Dr. Manczer Izidor

városi orvos

augusztus hó 1-én átteszi lakását a Popovits-Péczi-féle házba a Hunyady- és Szerb-templom-utca sarkán = 603. és 604. sz. alatt.

560-3.3

21014/901. szám, Magyar királyi államvasutak. Üzletvezetőség Miskolc.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak miskolci üzletvezetősége a hatvan-miskolci vonalán levő Karácsond rakodó-megállóhelynek rendez állomássá való berendezése céljából előállítandó magas építményi munkákra újból nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlatok egy koronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva összefűzve, lepecsételve és következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat Karácsond állomáson

Az ajánlatokat egy koronás, az ajánlat mellékleteit ívenként 30 filléres bélyeggel ellátva összefűzve, lepecsételve és következő felirattal kell benyújtani: „Ajánlat Karácsond állomáson

előállítandó magas építményi munkák előállítására.

Csakis a költségvetésben foglalt összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1904. évi augusztus hó 7-én déli 12 óráig 1000 kor., azaz egyezer korona bánatpénzt kell a magy. kir. államvasutak miskolci üzletvezetőségének gyűjőpénztáránál akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban letenni.

Miskolc, 1904. július hó 30. án.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Drótüvegvet felsővilágításra, gyári- és műhelyablakokra, üveg- és növényházaknak, verandáknak, padozatszerkezetnek stb. stb. általánosan elismert, a jelenek legjobb üvegező anyagát szállítja az Üvegipar Részvénytársaság ezelőtt Siemens Frigyes Neusattl, Elbogen mellett (Csehország) (369-6.4)

A gyárat képviseli:

Bolgár Pál Budapest, VI. Felső-erdősor 16-18.

Szeged-nagykikinda-nagybecskereki h. é. vasut.

Érvényes: 1904. évi május hó 1-étől.

Table with columns for Oda, Szeged-Karlova-Nagy-Becskekerek, and Vissza. It lists train numbers, departure/arrival times, and station names like Budapest, Szeged, Karlova, Nagy-Becskekerek, Nagy-Kikinda, and Szécsány.